

Kulturutskottet

Statsrådets redogörelse för den inre säkerheten

Till förvaltningsutskottet

INLEDNING

Remiss

Statsrådets redogörelse för den inre säkerheten (SRR 4/2021 rd): Ärendet har lämnats till kulturutskottet för eventuellt utlåtande till förvaltningsutskottet. Tidsfrist: 12.11.2021.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- strategichef Ari Evwaraye, inrikesministeriet
- undervisningsråd Heli Nederström, undervisnings- och kulturministeriet
- sakkunnig, beredskap och säkerhet Ari Korhonen, Finlands Kommunförbund
- forskningssamordnare Julia Saarholm, Stationens Barn rf
- teamchef Heikki Turkka, Stationens Barn rf
- specialforskare Antti Kivijärvi, Ungdomsforskningssällskapet rf
- utbildningspolitisk chef Nina Lahtinen, Undervisningssektorns Fackorganisation OAJ rf
- expert på politisk påverkan Eero Löytömäki, Ungdomssektorns takorganisation i Finland Alians rf
- sakkunnigläkare Raisa Cacciatore, Befolkningsförbundet rf i Finland
- professor Niina Junttila
- professor Christina Salmivalli.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Barnombudsmannens byrå
- Utbildningsstyrelsen
- Institutet för hälsa och välfärd (THL).

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

I redogörelsen för den inre säkerheten behandlar regeringen säkerheten och utvecklingsutsikterna för Finlands befolkning i ett brett perspektiv. Redogörelsen utgår från människor och befolk-

Utlåtande KuUU 18/2021 rd

ning och fokuserar på säkerhetshot och tillgängligt bistånd när hoten realiseras. Vidare är redogörelsen framtidsinriktad och går in på hur de viktigaste globala och nationella förändringskrafterna påverkar vår inre säkerhet.

De viktigaste temana och delområdena inom inre säkerhet presenteras ur många perspektiv i redogörelsen. Utskottet välkomnar att tillit lyfts fram ur olika synvinklar, eftersom det är viktigt att vidareutveckla ett tillitsbaserat samhälle.

Utskottet noterar att småbarnspedagogisk verksamhet, utbildning, kultur, idrott och ungdomsväsende (nedan bildningssektorn) kommer fram i redogörelsen bara i liten utsträckning, trots att de spelar en väsentlig roll för stabiliteten i samhället. Bildningssektorn skapar välfärd samt ett kompetens- och kulturkapital, inbegripet förmåga till kritiskt tänkande, och stärker medvetenheten om övergripande säkerhet och säkerhetskompetens i alla ålderskategorier. Välfärd och kompetens är en viktig del av grunden för ett demokratiskt och säkert samhälle. Utskottet betonar vikten av att bildningssektorn ses som en central aktör och samarbetspartner för att stärka den inre säkerheten.

Förebyggande arbete

Utskottet stöder den linje som kommer fram i redogörelsen (s. 2), nämligen att Finlands politik för den inre säkerheten i första hand ska basera sig på förebyggande arbete. På samhällsnivå innebär det exempelvis tillräckligt många lågröskeltjänster i människors vardag, bland annat stöd till psykisk hälsa i skolor och läroanstalter. Vad gäller förebyggande arbete på individnivå är det viktigt att sektorsövergripande och sammanhållet stöd inom servicesystemet skräddarsys behovsbaserat.

I sakkunnigyttranden påpekas det att kraven på tilläggsresurser mer avser korrigering än förebyggande aktörer, även om förebyggande arbete står i fokus i redogörelsen. Det är av stor vikt också att behoven av resurser för förebyggande åtgärder identifieras och konkretiseras.

Jämlig utbildning. De underliggande orsakerna till säkerhetsproblem kan motarbetas på ett effektivt sätt, särskilt via insatser från andra myndigheter än säkerhetsmyndigheternas, enligt redogörelsen. Sysselsättning, utbildning, samhällelig delaktighet, människors hälsa och välfärd utgör grunden för god säkerhet i vardagen.

Utskottet betonar att utbildningsmässig jämställdhet är en viktig faktor som säkerhetsfrämjande faktor i Finland. Det innebär att var och en ges lika möjligheter att skaffa sig de kunskaper och färdigheter som behövs i livet. Metoderna för att främja jämlig utbildning presenteras i statsrådets utbildningspolitiska redogörelse (SRR 1/2021 rd), som kulturutskottet kommer att ta ställning till separat i ett betänkande.

Undervisnings- och kulturministeriet har startat flera utvecklingsprogram för att stärka jämlikheten i utbildningen. Bland dem märks utvecklingsprogrammet Utbildning för alla inom småbarnspedagogik och grundläggande utbildning, utvecklingsprogrammet Rätt att kunna för yrkesutbildningen och kvalitets- och tillgänglighetsprogrammet för gymnasieutbildningen. Utbildningen i

Utlåtande KuUU 18/2021 rd

demokrati och mänskliga rättigheter utvecklas och stöds av en styrgrupp som inrättats för ändamålet.

I redogörelsen (s. 13) konstateras det att migration i sig inte är någon säkerhetsfråga när man talar om inre säkerhet, men oreglerad migration kan leda till instabilitet inom och mellan länder. Utskottet understryker vikten av att beakta att bildningssektorn, exempelvis småbarnspedagogisk verksamhet, utbildning och integration inklusive språkkunskaper, spelar en central roll för integrationen och integreringen av invandrare i vårt samhälle.

Samarbete mellan förvaltningsområdena. Enligt nya forskningsrön har hotfulla och våldsamma situationer inom småbarnspedagogisk verksamhet och på läroanstalter ökat och blivit allvarigare, sägs det i ett sakkunnigyttrande. Inom utbildning och andra bildningstjänster krävs det allt intensivare samarbete mellan myndigheterna och adekvata resurser för att åstadkomma en hållbar lokal samarbetsdialog, om vi ska kunna sätta fokus mer på att förebygga problem. På läroanstalter skapas övergripande säkerhet via ledarskap inom alla delområden av säkerheten och via engagerad personal som vill förbättra säkerheten. Det är viktigt att stöd och expertis från andra myndigheter kan utnyttjas vid rätt tidpunkt och på ett riktat sätt. Dessutom behövs det kontinuerlig utbildning av ledningen och personalen för att förbättra säkerhetsinformationen och säkerhetsberedskapen.

Kommunernas multiprofessionella samarbete i barn- och ungdomsfrågor inom social- och hälsovården, undervisningen, den småbarnspedagogiska verksamheten och ungdomsarbetet kommer att vara fördelat mellan en rad organisationer, när välfärdsområdena är införda. Utskottet understryker att välfärdsområdena måste införas så att det sektorsövergripande samarbetet och de anknyttande resurserna för att förebygga problem och utslagning bland barn och unga tryggas.

Utskottet vill här peka på exempelförteckningen (s. 6) över myndigheter där våldet i arbetslivet har ökat. Det är viktigt att ta upp och ingripa i problemet, men det bör noteras att exempelförteckningen saknar ett flertal myndigheter eller yrkesgrupper, bland annat undervisningspersonal som upplever våld och hot om våld. Enligt ett sakkunnigyttrande förekommer inom kommunsektorn mest våld och hot om våld i undervisnings-, vård- och kundserviceyrken. Följaktligen måste till exempel personal inom undervisningssektorn beaktas, när upplevt våld och hot om våld i arbetslivet behandlas.

Tillit som säkerhetsfrämjande faktor. För möjligheterna att bedriva förebyggande arbete är det viktigt att olika befolkningsgrupper känner tillit till myndigheterna. I ett sakkunnigyttrande lyfts det fram att en del av föräldrar till unga med invandrarbakgrund inte litar på myndigheterna. Detta kan bero på tidigare negativa erfarenheter och leda till att det är svårt att möta myndigheter för att söka och ta emot hjälp. Det är viktigt att se och beakta kulturella skillnader för att stärka tilliten till myndigheterna.

För att stärka tilliten är det också viktigt att olika befolkningsgrupper interagerar sinsemellan. Ett sätt att backa upp samverkan kan vara att personer med olika bakgrund i större utsträckning är verksamma inom olika samhällssektorer, bland annat uppfostran och undervisning samt polis och räddningstvåsen. Det kan man medverka till bland annat via studiehandledning. Utskottet understryker lärarnas roll för att stärka ett tillitsfullt samhälle och främja social gemenskap.

Utlåtande KuUU 18/2021 rd

Utanförskap

Social utslagning och multiproblem lyfts fram i redogörelsen som ett hot mot den inre säkerheten. I redogörelsen (s. 21) konstateras det bland annat att bättre villkor för personer med socialt il-labefinnande innebär stöd till bättre säkerhet. Också åtgärder för att förebygga generationsöver-skridande lyfts fram.

Utslagning är ett allvarligt problem och utskottet understryker att utslagning måste förebyggas och att barns och ungas delaktighet måste stärkas över hela linjen genom effektiva och verkningsfulla åtgärder. Utskottet vill också peka på skillnaderna mellan könen eftersom utslagning är ett starkt könsrelaterat fenomen. När man talar om utslagning är det bra att göra klart för sig om det är fråga om aktiv utslagning eller om det är en socialt utslagen människa, det vill säga utslagning till följd av personens egen aktivitet eller en fråga som ingår i samhällets ansvar. I utlåtandet används begreppet utslagning i överensstämmelse med terminologin i redogörelsen.

Utslagningen har ett nära samband med mobbning i skolan. Forskning visar att gemensamt för många utslagna människor är att de i barndomen eller i ungdomen har utsatts för mobbning i skolan. Till exempel skolhälsoenkäten 2021 visar att 7,9 procent av barnen i lågstadiet och 6 procent av barnen i högstadiet blivit mobbade minst en gång i veckan. Utskottet betonar att enskilda barn och unga kan bli hjälpta och säkerheten i samhället stärkas, om man ingriper i och förebygger mobbning i skolorna.

För kommunerna införs en tilläggsdel till statsandelen för främjande av välfärd och hälsa, en hälso- och välfärds-koefficient. Det är enligt utskottet viktigt att utslagning och förebyggande av utslagning beaktas i koefficienten.

Utskottet hänvisar till sakkunnigutfrågningen och påpekar att utslagning behandlas för mycket på en högre nivå i redogörelsen och att problemet inte har preciseras tillräckligt noga. Följaktligen kan redogörelsens styrande effekt bli liten på den punkten.

Utslagning som tema i säkerhetsredogörelsen kräver ytterligare konkretisering, eftersom det otydliga begreppet utslagning gör det svårare att skapa en lägesbild och planera åtgärder. Det är en brist som kan åtgärdas exempelvis genom att i stället för att tala om utslagning i allmänhet specificera faktorer som har att göra med skolavhopp, fattigdom och socialt utanförskap. Med hänvisning till ett tidigare betänkande (KuUB 2/2020 rd) understryker utskottet att dessa faktorer är den typen av strukturella faktorer bakom den ackumulerade fattigdom som överförs från generation till generation och som det är viktigt att åtgärda vid sidan av enskilda problem.

Psykisk hälsa

Åtgärderna för att främja den nationella säkerheten bör också innefatta åtgärder för att trygga psykiska hälsa på lång sikt och med tillräckliga resurser.

Mentalvårdstjänsterna måste motsvara behoven. Psykisk ohälsa bland barn och unga har ökat. Situationen var extra svår med de långa restriktionerna under coronapandemin, då barns och ungas möjligheter att delta och vara delaktiga och att få grundtrygghet och tidigt stöd försämrades av-

Utlåtande KuUU 18/2021 rd

sevärt. Siffrorna på ensamhet, ångest och depression blev rekordhöga och köerna till service, både på ett tidigt stadium och i sista hand, blev långa. Åtgärderna för att stoppa pandemin slog extra hårt mot barn och unga också eftersom hälsovårdarna har över från skol- och studerandehälsovården till hantering av coronapandemin. Det har dragit ut ordentligt på tiden med att upptäcka behov av hjälp och stöd och med att ge hjälp och stöd samtidigt som behovet har ökat.

För att lösa den oroväckande situationen med psykiska problem behövs det insatser och tjänster för barn och ungdomar. Utskottet understryker vikten av att tjänsterna är sektorsövergripande och att mentalvårdstjänsterna fungerar, särskilt genom att mentalvårdstjänsterna på basnivå effektiviseras. Det är viktigt att se till att barn och unga lätt har tillgång till de tjänster som behövs för att kunna tillgodose stödbehoven i rätt tid och på ett ändamålsenligt sätt och att tjänsterna överlag är tillgängliga.

Ensamhet och ostracism. De ungas erfarenheter av utanförskap och ensamhet har ökat. De nyaste resultaten från skolhälsoenkäten visar på samma resultat som många andra pandemiundersökningar, nämligen att i synnerhet de ungas erfarenheter av ensamhet har ökat i oroväckande hög grad. Av flickorna i högstadiet kände 22 procent sig ensamma ganska ofta eller hela tiden den andra coronavåren. Av flickorna i gymnasierna var det 23 procent och av flickorna i yrkesläroanstalter hela 26 procent.

Med hänvisning till ett sakkunnigyttrande påpekar utskottet att ostracism är en av de faktorer som ligger bakom upplevelser av ensamhet och utanförskap. Ostracism står för social utestängning, exkludering, genom att man antingen avsiktligt eller oavsiktligt inte ser, hör eller noterar en människa. Avsiktlig ostracism kan jämföras med mobbning och våld.

Symtom till följd av ostracism kan vara antingen inåtagerande (ensamhet, depression, ångest, somatiska symtom) eller utåtagerande beteende (aggressivitet, fifflande, radikalisering). Detta kan ha negativa konsekvenser för den inre säkerheten. Därför lyfte utbildningssektorns säkerhetsforum 2020 i en kommuniké vid sidan av fysiskt våld upp ostracism som ett fenomen som i allt högre grad bör uppmärksammas i skolor och läroanstalter i Finland. Upplevelser av långvarig ostracism kan ligga bakom särskilt våldsamma händelser som planering och genomförande av skol- och massmord. Det visar internationella studier.

För närvarande ligger fokus i åtgärderna för att förebygga och minska ensamheten bland barn och unga enligt en färsk rapport från OECD, "All the lonely people", på de som enligt vuxna i skolan eller hemmet är ensamma. Det når ut till de barn och unga som på grund av upplevelser av ensamhet antingen själva drar sig undan eller av andra har lämnats utanför de sociala nätverken. Beklagligt ofta lider också de barn och unga av ensamhet som skenbart trivs tillsammans med andra, låtsas vara duktiga eller döljer sitt illabefinnande bakom utåtagerande beteende, exempelvis aggressivitet, fiffel eller mobbning.

Åtgärderna för att minska utanförskap och därmed stärka den inre säkerheten bör ta större hänsyn till barns och ungas egen subjektiva upplevelse av ensamhet och utanförskap. Enligt en finländsk undersökning är upplevelse av ensamhet i ett tioårsperspektiv den starkaste prognostiska faktorn för psykiska besvär och självdestruktivitet senare i livet. Ensamhet känns hårt och påverkar alltid inlärning, välbefinnande och hälsa i det ögonblick när man upplever ensamhet, men effekterna är

Utlåtande KuUU 18/2021 rd

också mycket långtgående. Upplevt utanförskap i barndomen och ungdomen inverkar enligt studier långt in i vuxenlivet, inte bara som sämre välbefinnande och hälsa psykiskt och fysiskt utan också som utslagning i studie- och arbetslivet och som ökat behov av tjänster i sista hand.

Utskottet understryker därför vikten av åtgärder för att förebygga ensamhet som ett led i åtgärderna för att trygga barns och ungas välfärd och välbefinnande och i insatserna för att stärka den inre säkerheten förmågan att svara på behovet hos barn, unga och vuxna som upplever utanförskap, ensamhet och exkluderande våld att bli sedda, hörda och bemötta.

Säkerhetshöjande färdigheter

Utskottet hänvisar till ett tidigare betänkande (KuUB 2/2020 rd) och understryker att den småbarnspedagogiska verksamheten och skolorna spelar en viktig roll för att förebygga problemen. Skolorna och den småbarnspedagogiska verksamheten har en mycket viktig uppgift i att se till en sund uppväxt för barn och unga. Skolan är en central del av barnens och de ungas dagliga liv i flera år och fostran är en av skolans uppgifter vid sidan av undervisningen. Skolan spelar en stor roll i synnerhet när barnens möjligheter att få stöd från sina föräldrar är små. Vidare ska skolan bland annat stödja elevernas färdigheter i teambyggande och erbjuda trygga miljöer för att öva sig. Enligt grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen ska kompetens i psykisk hälsa helst inkluderas i skolans verksamhetskultur, inte bara i läroämnena.

Utskottet upprepar här det som sägs i betänkandet ovan, nämligen att det är viktigt att barnen lär sig känslomässiga färdigheter, social kompetens och kroppskänsla redan i den småbarnspedagogiska verksamheten. Känslomässiga färdigheter och social kompetens hjälper barnen att berätta om sina känslor och upplevelser, att förstå andras känslor och att också diskutera svåra frågor. Vägledning som stöder träning i emotionella färdigheter och social kompetens behöver också ordnas som ett led i mediekunskap för att öka förståelsen för att mobbning gör skada också på digitala plattformar. Även träning i kroppskänsla och undervisning i säkerhetskompetens med beaktande av barnens och ungdomarnas utvecklingsfas och ålder är viktiga för att stärka en trygg uppväxt samt egen och andras säkerhet och trygghetskänsla så att barnen lär sig att skydda sig själva och respektera andra.

Kulturutskottet har i olika sammanhang (t.ex. KuUU 11/2020 rd, s. 6–8) betonat vikten av grundläggande färdigheter, läs-, skriv- och räknefärdigheter, för att stärka möjligheterna att verka och vara delaktiga i samhället. Exempelvis läskunnighet är en nyckelkompetens för att uppfatta världen och vara delaktig i den. Läskunnighet har också samband med bland annat kreativitet, empati och välbefinnande. Det är viktigt att stödja inläring och undervisning i grundläggande färdigheter samt att lyfta fram stöd till fullgott lärande som en säkerhetsskapande faktor i samhället. För organiseringen av undervisningen behöver vi välunderbyggd kunskap om hur inläring av grundläggande färdigheter och andra säkerhetshöjande färdigheter påverkas av undervisning på distans.

Utskottet betonar betydelsen av mediekompetens och mediekunskap som komponenter i medborgarkompetens för alla. Här hänvisar utskottet till ett tidigare utlåtande (KuUU 10/2020 rd). Det har blivit allt svårare att bedöma hur tillförlitlig information är. Därför är det viktigt att varje medborgare lär sig upptäcka vilseledande information och rapportering och att välja rätt information i

Utlåtande KuUU 18/2021 rd

informationsflödet. Mediekompetens och mediekunskap ingår i läroplanerna för skolorna och läroanstalterna. Mediekompetens backas upp av biblioteken och inom ungdomsarbetet. Också det fria bildningsarbetet och andra organisationer är mycket aktiva inom mediekunskap och mediekompetens, likaså företag i branschen. Arbetet underlättas av undervisnings- och kulturministeriets linjedokument om mediekompetens i Finland (2019) och de åtgärder som presenteras i dokumentet.

Barn och unga

Målet med redogörelsen är säkerhet för alla. Det perspektivvalet är i och för sig förståeligt, men utskottet ser det som en brist att barn och unga på många punkter inte lyfts fram i redogörelsen. Utskottet framhåller att omsorg om barns och ungas säkerhet bör stå i centrum för den inre säkerheten, eftersom den har långtgående konsekvenser för bland annat deras psykiska hälsa och risk för utslagning.

Till exempel nätbrottslighet behandlas i redogörelsen, men inte ur ett barn- och ungdomsperspektiv. Sociala medier och annan aktivitet på webben utgör en allt större del av barns och ungas vardag. Risken för att bli offer för nätbrott har därför ökat. De säkerhetshot som barn och unga utsätts för avviker ofta från säkerhetshoten för vuxna. Det vore alltså motiverat att behandla dem i de fortsatta åtgärderna kring den inre säkerheten.

Av skolhälsoenkäten 2021 framgår det att vuxna i allt större omfattning gör sig skyldiga till fysiskt och psykiskt våld mot barn. Våld förekommer också mellan barn, men det beaktas inte i redogörelsen. I sin årsberättelse 2020 konstaterar barnombudsmannen att våld mellan barn varken upptäcks eller förebyggs i Finland. Det är dock ett faktum att misshandel bland tonåringar oftast begås av en bekant eller en okänd jämnårig. Dessutom sker misshandeln vanligen i ett offentligt rum.

I redogörelsen kommer barnens situation i skymundan också eftersom barns upplevelser av otrygghet eller trygghet inte tas upp. I den bifogande utredningen om utsatta gruppers upplevelser av trygghet bedöms det att barnen befinner sig i en utsatt ställning. Utredningen går närmare in på deras erfarenheter, men enkätsvaren är få. I fortsättningen är det angeläget att satsa på att mer samla in information direkt från barn för att sätta fokus på deras upplevelser.

Utskottet välkomnar att redogörelsen erkänner ungdomsarbetets viktiga roll och visar att behovet av ungdomsarbete har ökat under pandemin. Evidensbaserad information stöder uppfattningen om ungdomsarbetets viktiga roll som verktyg för att förebygga utslagning och visar att uppsökande ungdomsarbete och ungdomsverkstäder är verkningsfulla och kostnadseffektiva metoder för att stödja unga med risk för utslagning.

Ungdomsväsendet bör ytterligare satsa på samarbete med andra berörda. I redogörelsen (s. 30) sägs det bland annat att positiva möten mellan polis och unga på ett väsentligt sätt stärker tilliten till myndigheternas verksamhet. Där nämns till exempel en modell för multiprofessionell ankarverksamhet, som huvudsakligen består av experter från polisen, socialväsendet, hälsovårdsväsendet och ungdomsväsendet. Ankarverksamheten arbetar också med att förebygga gängbildning

Utlåtande KuUU 18/2021 rd

och våldsbejakande radikaliserings. Här bör också det nationella åtgärdsprogrammet för förebyggande av våldsbejakande radikaliserings och extremism (2019–2023) nämnas.

Enligt ett sakkunnigyttrande har det kommit fram att ankarverksamheten bör intensifiera samarbetet med andra, särskilt vad gäller barn och unga i läropliktsåldern. Dessutom är det bra att vara medveten om att en del av de anställda inom uppsökande ungdomsarbete har kompetens att bland annat ingripa vid radikaliserings av unga. De har fått utbildning i att möta och bemöta unga, ta upp känsliga frågor till diskussion, konsultera andra aktörer och informera om tjänster som de unga vid behov kan hänvisas till. Utskottet understryker också betydelsen av fritidsaktiviteter för barn och unga i syfte att stärka samhörighet, social kompetens och välbefinnande.

Att döma av nya forskningsrön har hotfulla och våldsamma situationer inom småbarnspedagogisk verksamhet och på läroanstalter ökat och blivit allvarigare, enligt sakkunniga. Situationerna orsakas av barn, unga eller unga vuxna, som är elever och studerande. Kulturutskottet är bekymrat över situationen och understryker vikten av konsekvent ta itu med våldet och brotten bland unga. Goda verksamhetsmodeller måste utsträckas till hela landet, och vid behov måste nya modeller införas.

Utskottet noterar att redogörelsen inte beaktar FN:s säkerhetsråds resolution Unga, fred och säkerhet, som säkerhetsrådet antog 2015 och som är bindande för Finland (UNSCR 2250). Det centrala budskapet i resolutionen är att unga måste ses som en resurs, som initiativtagare och som en positiv kraft i byggandet av fredliga samhällen. Resolutionen förpliktar också medlemsländerna att samråda med unga i beslutsprocesserna.

I enlighet med sitt programmet har regeringen utarbetat Finlands första nationella handlingsprogram för unga, fred och säkerhet (20.8.2021).

Utskottet anser det vara mycket viktigt att resolutionen beaktas i riktlinjerna för den inre säkerheten. Resolutionen och det nationella handlingsprogrammet är viktiga dokument om Finlands inre säkerhet som inte får ignoreras. Hänsyn till perspektivet unga, fred och säkerhet visar att unga inte enbart ses som ett säkerhetshot utan även som en del av lösningen.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kulturutskottet anför

att förvaltningsutskottet bör beakta det som sägs ovan.

Utlåtande KuUU 18/2021 rd

Helsingfors 11.11.2021

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Paula Risikko saml
vice ordförande Eeva-Johanna Eloranta sd
medlem Sanna Antikainen saf
medlem Marko Asell sd
medlem Jukka Gustafsson sd
medlem Veronika Honkasalo vänst
medlem Ville Kaunisto saml
medlem Hilikka Kemppi cent
medlem Anneli Kiljunen sd (delvis)
medlem Mikko Kinnunen cent
medlem Pasi Kivisaari cent
medlem Ari Koponen saf
medlem Mikko Ollikainen sv (delvis)
medlem Pirkka-Pekka Petelius gröna
medlem Sofia Vikman saml.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Lahtinen.

Utlåtande KuUU 18/2021 rd
Avvikande mening

Avvikande mening

Motivering

Sannfinländarnas utskottsgrupp instämmer till största delen i kulturutskottets utlåtande. Men vi anser att vissa centrala teman och delområden inom den inre säkerheten inte till alla delar beskrivs ur alla perspektiv eller presenteras tillräckligt tydligt. Framför allt blundar redogörelsen för problemen med invandring.

I redogörelsen sägs det att migration i sig inte är någon fråga för den inre säkerheten, men att oreglerad migration kan leda till instabilitet inom och mellan länder. Vi anser att obegränsad humanitär migration är en av de viktigaste frågorna inom den inre säkerheten. Det framgår av brottsstatistiken, likaså av den ökande gängbrottsligheten bland invandrarungdomar.

Gängbrottsligheten bland invandrarungdomar är ett växande problem i Finland. Det har också polisen i egenskap av expert i frågor om den inre säkerheten många gånger klart och tydligt lyft fram i bland annat medierna. Utlåtandet tar inte tillräcklig hänsyn till den här frågan, som i så hög grad påverkar den inre säkerheten.

Om det inte görs konsekvensbedömningar av migrationen och sakkunniga (bl.a. polisen) inte hörs, kan följden bli förödande för Finland både för den inre säkerheten och för ekonomin. Det undergräver grunden för många viktiga förebyggande åtgärder.

Kulturutskottet betonar ömsesidigt förtroende som en faktor för att förbättra den inre säkerheten. I ett sakkunnigyttrande sägs det till exempel att en del föräldrar till unga med invandrarbakgrund inte litar på myndigheterna. Det i sin tur kan göra det svårt för dem att ha kontakt med myndigheter för att söka eller ta emot hjälp.

Vi måste alltså se och vara medvetna om de kulturella skillnaderna mellan befolkningsgrupperna. Sannfinländarnas utskottsgrupp anser att det centrala för säkerheten är invandrarnas egen vilja och motivation att integreras i det finländska samhället.

Avvikande mening

Vi föreslår

att förvaltningsutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 11.11.2021

Sanna Antikainen saf
Ari Koponen saf